

پیامدهای اجتماعی و فرهنگی ناشی از توسعه گردشگری (نمونه موردی محور فومن - ماسوله)

کرامت‌الله زیاری، نیما بشارتی، مرتضی شعبانی کوچصفهانی*

۱-دکترای جغرافیای شهری و برنامه‌ریزی شهری

۲و۳ - کارشناس ارشد طراحی و برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای

mazish@gmail.com

چکیده

توسعه توریسم نه تنها به عنوان یکی از عوامل موثر در توسعه اقتصادی به شمار می آید، بلکه یکی از راه‌های سرمایه گذاری فرهنگی برای شناخت یک سرزمین و هویت فرهنگی- تاریخی آن مطرح می‌باشد. هدف از پژوهش حاضر شناسایی تأثیرات مثبت و منفی توسعه گردشگری، در جامعه میزبان در اثر توسعه گردشگری می‌باشد. روش تحقیق توصیفی- تحلیلی بوده و جهت گردآوری اطلاعات از ابزار و تکنیک‌های کتابخانه‌ای، میدانی، پرسشنامه و مصاحبه استفاده گردیده و همچنین برای تحلیل پرسشنامه از نرم‌افزار SPSS استفاده شده است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که رواج فرهنگ‌پذیری، تجمل‌گرایی و فرهنگ کالایی در بین ساکنین تأیید گردیده و با اینکه گردشگری در منطقه موجب مشکلاتی ازجمله افزایش آلودگی صوتی و ترافیک، مشکلات در استفاده از امکانات و خدمات برای ساکنین در فصول گردشگری، افزایش پسماندها توسط گردشگران، و همچنین افزایش کاذب قیمت زمین برای جامعه میزبان شده است؛ ولی سطح زندگی اجتماعی و آگاهی ساکنین در نتیجه تبادلات فرهنگی با گردشگران بهبود یافته و ساکنین دیدگاه خوبی نسبت به توسعه گردشگری داشته و از آن حمایت می‌کنند.

واژه‌های کلیدی: توسعه گردشگری، پیامدهای اجتماعی و فرهنگی، توسعه پایدار، محور فومن - ماسوله

مقدمه

در طول دو دهه گذشته صنعت گردشگری بطور قابل ملاحظه ای متحول شده است و محیطی رقابتی بین کشورها برای کسب درآمد بیشتر از این صنعت بوجود آمده است (Seongseopkim et al, 2007: 294). امروزه بهترین بخش از اوقات فراغت افراد در جامعه های گوناگون به گردشگری اختصاص یافته است. از این رو در جنبه های گوناگون زندگی معاصر تأثیر فراوان می گذارد و اثرات بسیار مثبت یا منفی به بار آورده است. تأثیر گردشگری بر سیاست، فرهنگ، آداب و رسوم و خلاصه همه جنبه ها و مظاهر فرهنگی و معنوی گردشگران و مردم مناطق مورد بازدید بسیار قابل توجه است. تحقیقات مختلف صورت گرفته رابطه جدایی ناپذیر فرهنگ و گردشگری و نقش فرهنگ در تشریح فعالیت های گردشگری را تأیید کرده است (Jafari & Zargham, 2000:8).